

IZLOŽENE IKONE

1. Triptih, centralni dio, hilendarski rad XVI st.
2. Bogorodica Odigitrija, grčki rad XV—XVI st.
3. Deisis, radionica Nikole Rica?, XVI st.
4. Bogorodica Strasna, grčkoitalska škola XVI—XVII st.
5. Bogorodica sa svecima, vjerovatno grčki rad XVII—XVIII st.
6. Preobraženje, komogovinska škola, prva pol. XVIII st.
7. Bogorodica Trenodusa, grčkoitalska škola XVII—XVIII st.
8. Tajna večera, slikao ikonograf Viktor 1674. g.
9. Blagovijesti, grčkoitalska škola XVI—XVII st.
10. Skidanje s krsta, grčkoitalska škola, vjerovatno XVII st.
11. Sv. Georgije, grčkoitalska škola, vjerovatno XVII st.
12. Bogorodica s djetetom, grčkoitalska škola, vjerovatno XVII st.
13. Neopalima kupina, ruska škola, vjerovatno XVII st.
14. Jovan Preteča, ruski rad XVII st.
15. Praznici, ruska škola XVII—XVIII st.
16. Bogorodica Skorbjašćih, ruska škola, vjerojatno XVIII st.
17. Arhandel Mihailo, ruska škola, vjerovatno XVIII st.
18. Bogorodica s prorocima, slikao S. Krabulec 1607. g.
19. Arhandel Gavril, domaći rad XVII st.
20. Prorok Ilija, domaći rad XVII st.
21. Sv. Sava, slikao Nikola Klisur, XVII st.
22. Sv. Simeon, slikao Nikola Klisur, XVII st.
23. Bogorodica s djetetom, slikao Petar Daskalović 1782. g.
24. Sv. Nikola, gomirska škola, kraj XVIII st.
25. Triptih, domaći rad XVII—XIX st.
26. Sv. Nikola, domaći zografski rad, 1738. g.

IZLOŽBA IKONA
iz Povijesnog muzeja Hrvatske

SRPANJ - KOLOVOZ 1965

TURISTIČKO DRUŠTVO GORNJI GRAD
KAMENITA 15

Problemi učenika
IZLOŽBA

6836

069

5

Nikola Klisur: Sv. Sava, XVII st.

Prorok Ilija, domaći rad XVII st.

Slikarstvo ikona je u vrijeme cvata bizantske umjetnosti bilo važno područje slikarstva i mnoge ikone iz tog vremena su prvorazredna umjetnička ostvarenja. I poslije nestanka Bizanta slikarstvo ikona nastavlja život u svim zemljama koje su dolazile u dodir s bizantskom umjetnosti, s najzapadnijim područjem u Veneciji i naistočnijim u Rusiji. Balkanski Poluotok u postbizantinskom ikonopisu zauzima značajno mjesto. Sve do duboko u XIX st. ikonopisci slikaju u duhu bizantske tradicije, prema strogim propisima u pogledu tehnike slikanja i načina prikazivanja pojedinih ličnosti i prizora. Međutim, i pored vjernosti tradiciji, ikonografi, pod različitim utjecajima, unose nove elemente, tako da se stvaraju lokalne škole i grupe ikona, a bizantska tradicija se ograničila na drvenu podlogu, slikanje temperom i upotrebu zlata. Odvojeno od živih tokova umjetnosti, slikarstvo ikona se sve više pretvara u masovni zantatski proizvod. Dugo su postbizantinske ikone bile ocjenjivane jedino tako. Historija umjetnosti im je poricala bilo kakvu vrijednost, a vrijeme je slagalo na njih prljavštinu, čad i oštećenja, tako da im se često nije vidjelo pravo lice. Ali došlo je vrijeme da se na njih drukčije gleda. Interes koji, naročito poslije prošlog rata, pokazuju i stručnjaci i ljubitelji umjetnosti za to područje slikarstva prijetio je čak da pređe u drugu krajnost – precjenjivanje. Čišćenje i sređivanje tih, još uvijek nedovoljno proučenih, slikarskih radova, pokazalo je svu brojnost i raznolikost ikonopisačkih radionica i dokazalo da i postbizantinske ikone imaju kvalitete koje se ne mogu poricati. Ponekad je to rafinirani sklad boja i linija, proizašao iz vjekovne tradicije, a nekad simpatična neposrednost neukih zografa.

Izložene ikone čuvaju se u Povijesnom muzeju Hrvatske, a pokazuju proizvode onih ikonopisačkih škola koje se kod nas najčešće nalaze po muzejima, crkvama i privatnim kućama. Sve su nastale između XVI i XIX st. Umjetnička vrijednost im je, u većini slučajeva, skromna, ali je njihovo kulturno-historijsko značenje znatno.

Ikone su se mnogo uvozile, naročito iz Venecije, Grčke i Rusije, ali su i mnogi domaći ikonografi radili prema stranim uzorima, tako da je ponekad teško razlučiti što je uvoz, a što je nastalo kod nas. Radovi domaćih ikonografa, osobito kada su potpisani, dragocjeni su kao dokument slikarske djelatnosti u jedno teško doba obilježeno ratovanjem i neprestanom borbom za opstanak.